

עין יצחק

פינת ההלכה השבועית

מאת מרן הראשון לציון

הגאון רבי יצחק יוסף שליט"א

בעל ה'ילקוט יוסף'

פ' ראשית תשפ"ב | גליון מס' 262

עריכה: הרב יצחק קורלנסקי

הדברים נמסרו ביום ב', הושע"ר, ערב ש"ע ושמוח"ת, כ"א תשרי תשפ"ב

ספר-תורה ברחוב העיר

האם מותר להוציא ספרי-תורה לרחוב העיר ביום שמחת-תורה, בשמחה ובשירים? | על מה סמכו להוציא ספרי-תורה מחוץ לבית-הכנסת לקראת ספר-תורה חדש המובא לבית הכנסת? | כיצד היתה השמחה בבית-המקדש? | מהי העבודה הגדולה בקיום מצוות ה'? | מיהו 'הגדול והמכובד' באמת? | שמחה כהלכה

שנאמר (ויקרא כג ט) 'ושמחתם לפני ה' אלוהיכם שבעת ימים'. וכיצד היו עושים? בערב יו"ט הראשון היו מתקנים במקדש מקום לנשים מלמעלה, ולאנשים מלמטה, כדי שלא יתערבו אלו עם אלו ויבואו לידי קלות ראש, [-כבר אז, כשבית המקדש היה קיים, היה מקום מיוחד לגברים ומקום מיוחד לנשים. זו חובת ההלכה]. ומתחילים לשמוח החל ממוצאי יו"ט הראשון, ובכל ערבי חול המועד מאחרי הקרבת התמיד של בין הערביים עד סוף כל הלילה וכו', ולא היו עושים אותה עמי הארץ והמון העם וכל מי שירצה, אלא גדולי חכמי ישראל וראשי הישיבות וחברי הסנהדרין והחסידים והזקנים ואנשי מעשה, הם שהיו מרקדים ומספקים ומנגנים ומשמחים במקדש, אבל כל העם האנשים והנשים כולם באים לראות ולשמוע ולשמוח".

מצוות ה' בשמחה

והוסיף הרמב"ם (שם הט"ו): "השמחה שישמח האדם בעשיית המצוות ובאהבת הא-ל יתברך שצוה עליהם, עבודה גדולה היא, וכל המונע את עצמו משמחה זו ראוי הוא להפרע ממנו, שנאמר (דברים כח מז) 'תחת אשר לא עבדת את ה' אלוהיך בשמחה ובטוב לבב, וכל המתיהר ומגיס דעתו וחולק כבוד לעצמו ומתכבד בעיניו במקומות אלו ונמנע משמחה זו, הרי זה חוטא ושוטה. ועל זה הזהיר שלמה המלך ואמר בחכמתו (משלי כו ה) 'אל תתהדר לפני מלך'. וכל המשפיל עצמו ומיקל גופו במקומות אלו לכבוד השי"ת, הוא הגדול המכובד העובד מאהבה. וכן אמר דוד מלך ישראל (שמואל ב-ל כב) 'ונקלותי עוד מזאת והייתי שפל בעיני', שאין הגדולה והכבוד אלא לשמוח לפני ה', כמו שנאמר (שם טז) 'והמלך דוד מפזז ומכרכר לפני ה'".

שמחה כהלכה

לכן שישו ושמוח בשמחת תורה ותנו כבוד לתורה, גברים במקום אחד ונשים במקום אחר, כפי חובת ההלכה. וכל שכן שאין ליתן ספר תורה לנשים לרקוד אף לא בעזרת נשים. וה' יזכנו לראות בהרמת קרן התורה וקרן ישראל, ונזכה להחזרת עטרה ליושנה, לשמוח בבית מקדשינו ותפארתינו במהרה בימינו אמן ואמן.

שאלה: האם מותר להוציא ספרי תורה לרחובה של עיר ביום שמחת תורה, ובמוצאי שמחת תורה להקפות שניות, בשמחה ובשירים, או יש לחוש למה שאסרו חז"ל טלטול והעברת ספר תורה ממקום למקום?

העברת ספר-תורה ממקום למקום

תשובה: מבואר בירושלמי (יומא פ"ז) שאסור להוציא ספר תורה מחוץ לבית-הכנסת, אלא אם הדבר נעשה לצורך אדם גדול שיקרא בו. וכן פסק האור זרוע (סי' ס) והתשב"ץ (סי' קפט) ועוד, וכן בשולחן ערוך (או"ח סי' קלה). ובזוה"ק (פר' אחרי מות, ע"ב) החמיר מאוד, ושאף מבית-כנסת לבית-כנסת אסור להעבירו (ובאותו מתחם מותר).

לצורך שמחת התורה וכבודה

אולם לצורך שמחת התורה אין איסור כלל, וחיביה מצוה בשעתה, לחבב התורה על כל שכבות העם. וכ"כ מהר"י קאסטרו בערך לחם (סי' קלה) שמותר להעביר הס"ת מחוץ לבית הכנסת לשמחת התורה, שלכבוד התורה הוא. והיעב"ץ במור וקציעה (סי' קלה) הביא סמך לכך מדברי הגמרא (יומא ע"א) שכל אחד הביא ספר תורה שלו ביום הכיפורים וקורא בו להראות נוי ותפארתו לרבים. ואף ששם קוראים בו, ואילו כאן אין מוציאים אותו אלא לשמחת תורה, יש להתיר גם בזה לכבוד התורה. וכ"כ מרן החיד"א בברכי יוסף (שם) בשם מהר"י אבוהב, שאף להזוה"ק, כל שהוא לשמחת התורה ולכבודה מותר.

הוצאת ספרי-תורה לכבוד ס"ת חדש

ועל זה סמכו שמוציאים ספרי-תורה אל מחוץ לבית-הכנסת לקראת ספר-תורה חדש המובא לבית הכנסת בשמחה ובשירים, כמבואר בעיקרי הד"ט (סי' ח' אות כ"ח), שכן כתב בפחד יצחק (מערכת ספר תורה). ואמנם בכף החיים (סי' קלה) החמיר בזה, העיקר כהפוסקים המתירים. וכ"כ הגר"ח פלאגי בשו"ת לב חיים (ח"ב סי' כא) ובספרו החפץ חיים (סי' נא אות ט), וכן הגאון רבי אפרים זלמן מרגליות בשערי אפרים. וכן בנידוננו שהוא להגדיל השמחה, להרבות כבוד התורה.

השמחה בבית-המקדש

ידועים דברי הרמב"ם (הל' לולב פ"ח הי"ב-ד): "אף על פי שבכל המועדות מצוה לשמוח, בחג הסוכות היתה במקדש שמחה יתירה,